

ເອກະລັກຂອງຊົນເຜົ່າ ໄລໄລ

2015

ຈັດພິມໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

ຮ່ວມກັບ: CLICK

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ: SDC

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Embassy of Switzerland

**Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC**

ຄໍາເຫັນ ຂອງຫົວໜ້າກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

ປະເທດລາວ ເປັນປະເທດທີ່ນ້ອຍ, ເນື້ອທີ່ບໍ່ກວ້າງຂວາງແຕ່ກໍອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທຳອັນດີງາມໂດຍສະເພາະແມ່ນຫຼາກຫຼາຍສີສັນຂອງບັນດາຊົນເຜົ່າ. ຊຶ່ງເປັນສິ່ງເອກອ້າງທະນົງໃຈ ຂອງປວງຊົນລາວ ແລະ ເປັນທີ່ດຶງດູດເອົານັກທ່ອງທ່ຽວໃນທົ່ວໂລກຫຼາຍລ້ານຄົນເຂົ້າມາຮຽນຮູ້ວັດທະນະທຳດັ່ງກ່າວ ໃນແຕ່ລະປີ. ດັ່ງທີ່, ທ່ານ ປະທານ ໄກສອນພົມວິຫານ, ຜູ້ນຳທີ່ເຄົາລົບຮັກຂອງປວງຊົນລາວທັງຊາດໄດ້ໃຫ້ຄຳເຫັນວ່າ: “ປະເທດລາວເຮົາມີວົງຄະນາຍາດລວມອັນປະກອບດ້ວຍຫຼາຍຊົນເຜົ່າ”. ໃນຫຼາຍຊົນເຜົ່າກໍມີຫຼາຍດ້ານທີ່ດີປຽບເໝືອນດັ່ງດອກໄມ້ນາໆພັນທີ່ພວມເບິ່ງບານໃນສວນອຸທະຍານອັນພາໃຫ້ມີຫຼາຍຮູບຫຼາຍສີສັນ ແລະ ສົ່ງກິ່ນຫອມຫວນ.

ສະນັ້ນ, ເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມວັດທະນະທຳອັນດີງາມຂອງບັນດາຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ ກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດຮ່ວມກັບ ວິສະຫະກິດ CLICK I4 Dev ໂດຍ: ສະໜັບສະໜູນຈາກສະຖານທູດ ສະວິດສະແລັ່ນ (SDC), ຈຶ່ງໄດ້ຮຽບຮຽງ ແລະ ຈັດພິມປຶ້ມກ່ຽວກັບຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ຄືນໃໝ່ໂດຍແຍກຈາກປຶ້ມບັນດາຊົນເຜົ່າຢູ່ ສປປ ລາວ ໃນເມື່ອກ່ອນ. ເພື່ອເຜີຍແຜ່ໃຫ້ສັງຄົມໄດ້ເຂົ້າໃຈຮີດຄອງປະເພນີອັນເປັນເອກະລັກສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ໃນ ສປປ ລາວ. ປຶ້ມນ້ອຍຫົວນີ້ແມ່ນບັນລະຍາຍກ່ຽວກັບເອກະລັກສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ: ຊື່ເອີ້ນ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພົນລະເມືອງ, ການນຸ່ງຫົ່ມ, ການກິນຢູ່, ການຕັ້ງພູມລຳເນົາ, ບາງຮີດ ແລະ ປະເພນີ.

ແຕ່ເນື່ອງຈາກ, ການຮຽບຮຽງເນື້ອໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນບົນພື້ນຖານຂໍ້ມູນທີ່ມີແລ້ວ, ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຂໍ້ຈຳກັດ, ຄວາມຊັດເຈນ, ຄວາມອຸດົມສົມບູນດ້ານຂໍ້ມູນພໍສົມຄວນ, ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າປຶ້ມດັ່ງກ່າວຈະເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ສັງຄົມໃນການເຂົ້າໃຈໄດ້ເອກະລັກອັນສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ໃນ ສປປ ລາວ ບໍ່ຫຼາຍກໍໜ້ອຍ ແລະ ຈະເປັນພື້ນຖານຕື່ມກ່ຽວກັບການຄົ້ນຄວ້າຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ນຳເອົາຂໍ້ມູນໃໝ່ມາປັບປຸງໃຫ້ມີເນື້ອໃນອຸດົມສົມບູນເພີ່ມຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ

ທ່ານສາມາດດາວໂຫຼດເອົາເນື້ອໃນປຶ້ມ ດັ່ງກ່າວໄດ້ທີ່ເວັບໄຊ :

www.doe-lfnc.org ຫຼື ຕິດຕໍ່ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມມາຍັງ ກົມຊົນເຜົ່າ

ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

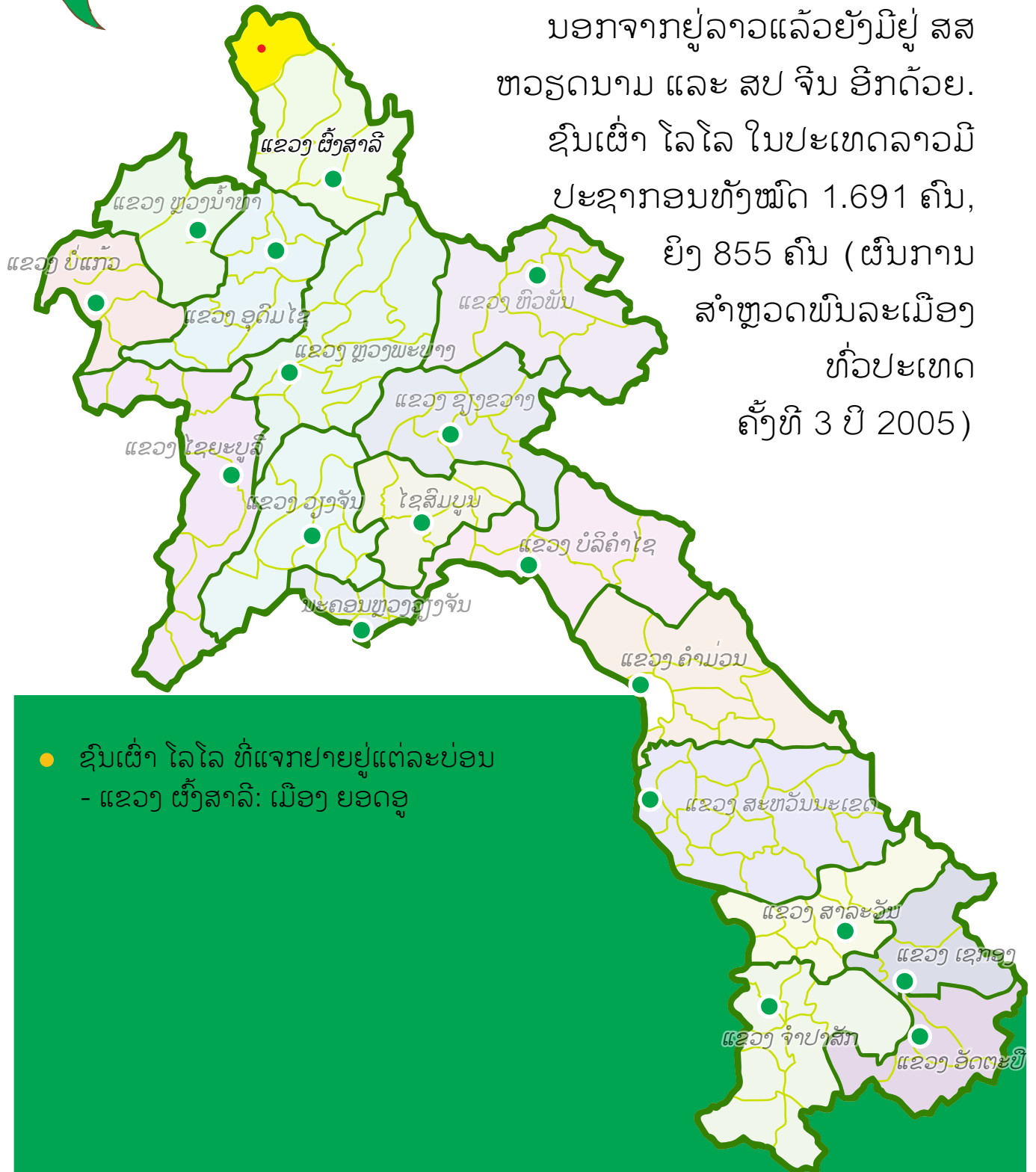
ທີ່ເບີໂທ: 021 218965, Email : ethnic123lfnc@gmail.com

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ.....2015

ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ
ຫົວໜ້າກົມຊົນເຜົ່າ

ແຜນທີ່ການແຈກຢາຍພື້ນລະເມືອງ

ປັດຈຸບັນຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ອາໄສຢູ່ ສປປ ລາວ ຕັ້ງຖິ່ນຖານ ແລະ ທຳມາຫາກິນຢູ່ ເມືອງ ຍອດອູ ແຂວງ ຜົ້ງສາລີ. ນອກຈາກຢູ່ລາວແລ້ວຍັງມີຢູ່ ສສ ຫວຽດນາມ ແລະ ສປ ຈີນ ອີກດ້ວຍ. ຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ໃນປະເທດລາວມີ ປະຊາກອນທັງໝົດ 1.691 ຄົນ, ຍິງ 855 ຄົນ (ຜົນການ ສຳຫຼວດພື້ນລະເມືອງ ທົ່ວປະເທດ ຄັ້ງທີ 3 ປີ 2005)

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ ແລະ ຊື່ເອີ້ນ

ຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ແມ່ນຊົນເຜົ່າໜຶ່ງທີ່ນອນໃນວົງຄະນາຍາດ ແຫ່ງຊາດລາວ ເຂົາເຈົ້າມີປະຫວັດຄວາມເປັນມາ ແລະ ການເຄື່ອນຍ້າຍ ມາຈາກດິນແດນຕອນໃຕ້ຂອງປະເທດຈີນ. ຍ້ອນມີສົງຄາມໂດຍແມ່ນ ທ່ານ ດີເບີ ເປັນຜູ້ນຳພາຂະບວນພວກເຂົາເຄື່ອນຍ້າຍຈາກເຂດແຂວງ ຢູນນານ ແລະ ເຂດແຂວງ ໄກວເຈົ້າ ລົງມາຕັ້ງຖິ່ນຖານຢູ່ ວູເປົາກາງ, ຕາບິຊູ, ແຊວມິຊູ, ສະຫວ່າງ ແລະ ກາມິຊູ ທີ່ຂຶ້ນກັບເມືອງ ຍອດອູ ແຂວງ ຜົ້ງສາລີ ແຫ່ງປະເທດລາວປະມານໄດ້ 100 ກວ່າປີມານີ້.

ອາຊີບຂອງຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ

ການດຳເນີນຊີວິດທາງດ້ານເສດຖະກິດຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ໃນ ເມື່ອກ່ອນ ແມ່ນຖືການເຮັດໄຮ່ປູກເຂົ້າຈ້າວເພື່ອກິນ, ປູກຝົນເປັນສິນ ຄ້າ, ປັດຈຸບັນເຂົາເຈົ້າໄດ້ຫັນມາເຮັດນາປູກເຂົ້າຈ້າວເປັນຕົ້ນຕໍ, ເຮັດ ສວນປູກພືດຜັກນາໆຊະນິດ, ປູກກ້ວຍ, ປູກອ້ອຍ, ໝາກແໜ້ງ ແລະ ປູກຕົ້ນໄມ້ກິນໝາກຍາວນານ. ບໍ່ ພຽງແຕ່ເທົ່ານັ້ນ, ຊາວໂລໂລມີມູນ ເຊື້ອໃນການລ້ຽງສັດປະເພດ ຕ່າງໆ ຄື: ຄວາຍ, ງົວ, ມ້າ ໃຊ້ເປັນ ແຮງງານລາກແກ, ລ້ຽງໝູ ແລະ ສັດປີກ ເພື່ອເປັນອາຫານ ແລະ ເຮັດພິທີກຳຕ່າງໆ. ເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ປີ 1970 ຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ມີຄວາມ ດຸໝັ່ນ ແລະ ປະດິດສ້າງໃນການ ຊຸດເໝືອງປ້ານຝາຍ.

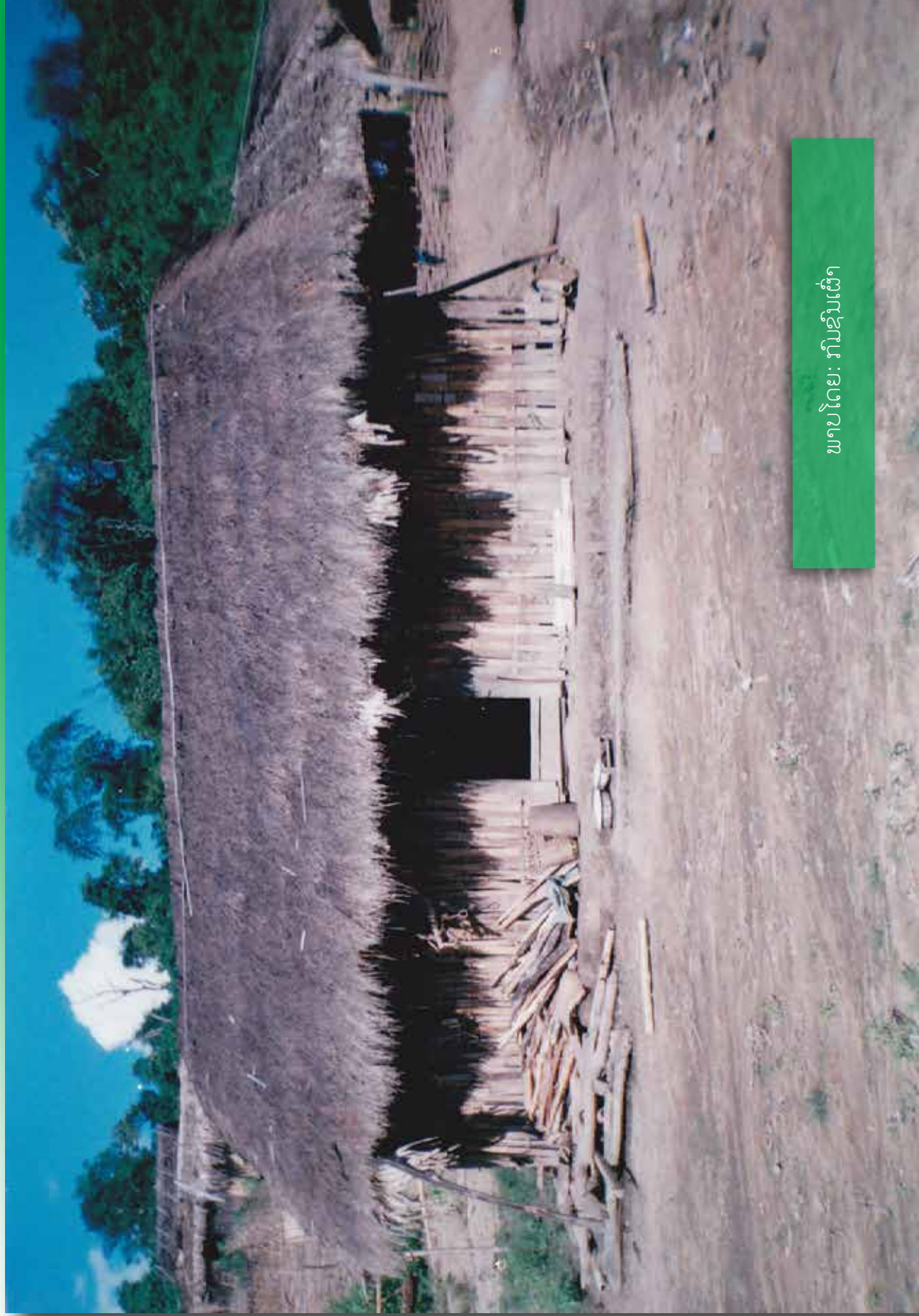

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ແມ່ຍິງຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ມີມູນເຊື້ອໃນວິຊາຫຍິບປັກຖັກແສ່ວ, ຕຳຫຼຸກທໍ່ໄໝເພື່ອເຮັດເປັນເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມໃຫ້ແກ່ລູກຜົວ, ສຳລັບຜູ້ຊາຍມີຄວາມຊຳນານໃນວິຊາຫັດຖະກຳຈັກສານເຮັດເຄື່ອງໃຊ້ໃນຄອບຄົວ ແລະ ເປັນຊ່າງຕິເຫຼັກ ເພື່ອເຮັດເຄື່ອງມືການຜະລິດ, ແຕ່ຍັງມີເສດຖະກິດບູຮານຄື: ການລ່າເນື້ອ ແລະ ເກັບເດັດຜັກປ່າມາເປັນອາຫານ.

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ພາບໂດຍ: ກິມຊິນເຜົ່າ

ທີ່ຕັ້ງບ້ານ ແລະ ເຮືອນ

ຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ມີຄວາມນິຍົມປູກເຮືອນແບບຕິດດິນຍາວ 6 - 15 ແມັດ, ກວ້າງ 6 ແມັດ, ແບ່ງອອກ 2 ຫ້ອງໃຫຍ່ຂະໜານກັນຕາມລວງຍາວຂອງເຮືອນ, ຫ້ອງໃຫຍ່ທຳອິດເປັນຫ້ອງວາງຕຽງແຂກນອນ ແລະ ຄືກມອງຕຳເຂົ້າ ແລະ ຫ້ອງໃຫຍ່ຖັດນັ້ນປະກອບມີຫຼາຍຫ້ອງນ້ອຍຄື: ຫ້ອງນອນປູ່ຍ່າ, ຫ້ອງນອນອ້າຍກົກ, ອ້າຍຖັດນັ້ນຫ້ອງຜີທັງເປັນບ່ອນນອນຂອງລູກຊາຍບໍ່ທັນມີເມຍ, ເຮືອນຄົວທັງເປັນບ່ອນນອນຂອງລູກສາວບໍ່ທັນໄດ້ແຕ່ງດອງ.

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ

ຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ມີເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ, ເອ້ຍ້ອງເປັນອັນສະເພາະຂອງ ຕົນຄື: ຜູ້ຊາຍນຸ່ງໂສ້ງຝ້າຍສີດຳ, ຂາກ້ວາງ, ຜ້າດຳພັນຕີນຜົມ, ຫົ່ມເສື້ອ ຝ້າຍແຂນຍາວຄໍມົນ, ມີຜ້າສີດຳຄຽນຫົວຍາວ 3 ແມັດ, ເອົາຂີ້ຄັ່ງຍ້ອມ ແຂ້ວໃຫ້ແດງ, ຈົ່ງຜົມຍາວເປຍເປັນສາມດົ້ວຄຽນຫົວ ແລະ ຍັງມີຜ້າສີ ດຳຄຽນຫົວ, ສະເພາະແມ່ຍິງນຸ່ງໂສ້ງສີດຳຫົວກວ້າງ, ຂາລີບ, ຜ້າຄຽນ ແອວ, ຫົ່ມເສື້ອຝ້າຍແຂນຍາວຫຼາຍສີປະດັບເອ້ຍ້ອງດ້ວຍໝາກປັດໃສ່ ດຸມເສື້ອ, ໃສ່ປອກແຂນ, ບ່ອງຫູໃສ່ຕ້າງທີ່ເຮັດດ້ວຍເງິນ ແລະ ອື່ນໆ.

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງດື່ມ

ຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ນິຍົມກິນເຂົ້າຈ້າວດ້ວຍວິທີເອົານ້ຳຮ້ອນລວກ ແລ້ວໜຶ່ງໃສ່ໄຫ ແລະ ເຂົ້າໜຽວ, ກິນອາຫານປະເພດແກງ, ຂົ້ວ, ເອາະ, ປັ້ງມີລົດຊາດຈາງ, ດື່ມນ້ຳຕົ້ມ ແລະ ນ້ຳດິບ, ດື່ມເຫຼົ້າສ້ຽວ, ສູບຢາ ແລະ ຝົນ. ໃນເວລາກິນເຂົ້າຫ້າມທຸກຄົນຢ່າງໄປມາ ແລະ ເຮັດວຽກອື່ນ.

ພາບໂດຍ: ກິນຊົນເຜົ່າ

ຄວາມເຊື່ອຖື

ຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ເຖິງແມ່ນວ່າໄດ້ຍົກຍ້າຍເຂົ້າມາປະເທດລາວ ດົນນານແລ້ວກໍຕາມ, ເຂົາເຈົ້າຍັງສາມາດຮັກສາຮີດຄອງປະເພນີຂອງ ຊົນເຜົ່າຕົນໄວ້ໄດ້ຈົນຮອດປັດຈຸບັນ. ຮີດຄອງປະເພນີຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ວັດທະນະທຳຄ້າຍຄືກັນກັບບັນດາຊົນເຜົ່າໃນໝວດພາສາ ຈີນ- ຕິເບດ ເຂົາເຈົ້າມີຄວາມເຄົາລົບບູຊາຜີພໍ່, ຜີແມ່, ຜີບັນພະບູລຸດ, ຜີເຮືອນ, ຜີເມືອງ ຊຶ່ງຖືວ່າເປັນຜູ້ປົກປັກຮັກສາມວນມະນຸດ. ນອກຈາກນີ້, ເຂົາເຈົ້າຍັງຖືວ່າມີຜີກົກໄມ້ໃຫຍ່, ຜີຫ້ວຍ, ຮ່ອງ, ໜອງບຶງ, ຜີຕາຍ ຫຼງ, ຜີພູຜາ ປ່າດົງ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ເຂົາເຈົ້າຖືວ່າເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາເກີດມີອາການເຈັບເປັນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ໃນຮອບວຽນປີໜຶ່ງໆຂອງ ຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ຈະຈັດງານບຸນ 2 ເທື່ອ ເປັນຕົ້ນ: ບຸນກິນຈຽງໃຫຍ່ຈັດຂຶ້ນໃນເດືອນ 2 ແລະ ບຸນກິນຈຽງນ້ອຍຈັດຂຶ້ນໃນເດືອນ 3 ມື້ຂຶ້ນ 15 ຄ່ຳ.

ເຄື່ອງດົນຕີ ແລະ ສິລະປະຟ້ນເມືອງ

ຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ເຂົາເຈົ້າ ໄດ້ມີນັກປະດິດຄົດແຕ່ງບົດຮ້ອງ, ທຳນອງເສບ, ມີບົດຂັບຮ້ອງໂລໂລ ມີເຄື່ອງດົນຕີປະເພດຕ່າງໆເຊັ່ນ: ແຄນ, ໝາກນ້ຳເຕົ້ານ້ອຍ (ລູຊົບ), ປີ້ເຟືອງ, ຄ້ອງ, ມີຄຳຜະຫຍາ, ຄຳສຸພາສິດ ແລະ ນິທານພື້ນເມືອງ ທີ່ສະແດງເຖິງຄວາມຮັກລະຫວ່າງ ບ່າວ-ສາວ ແລະ ທົວທັດທຳມະຊາດ ແລະ ອື່ນໆ.

ພາບໂດຍ: រົມຊົນເຜົ່າ

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ພາສາປາກເວົ້າ

ຊົນເຜົ່າ ໂລໂລ ມີພາສາປາກເວົ້າເປັນອັນສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າຕົນຄ້າຍຄືກັນກັບພາສາປາກເວົ້າຂອງຊົນເຜົ່າ ສີລາ, ຊົນເຜົ່າ ຮ່າຍີ່ ແລະ ຈັດເຂົ້າໃນໝວດພາສາ ຈີນ-ຕິເບດ, ສາຂາພາສາ ຕິເບດ-ມຽນມາ, ບໍ່ມີຕົວໜັງສືຂຽນ. ນອກຈາກນີ້, ເຂົາເຈົ້າຍັງມີຄວາມສາມາດເວົ້າພາສາຂອງຊົນເຜົ່າ ລື້, ຍັງ ແລະ ໄທເໜືອໄດ້ດີ.

ຄັດຈາກປຶ້ມບັນດາຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ

ການສົມທຽບ

ພາສາ ລາວ ກັບ ພາສາ ໂລໂລ

ລຳດັບ	ພາສາ ລາວ	ພາສາ ໂລໂລ
01	ສະບາຍດີ	ຍີ່ເຮົາຍາ
02	ຂອບໃຈ	ເຊຍໆມ່າ
03	ຂໍໂທດ	ປິງມີພູນາ
04	ເຈົ້າຊື່ຫຍັງ?	ຍິມີຈີ່ອາຈິກແອ່ນ?
05	ເຮັດຫຍັງຢູ່?	ຍິອາເຈີປິງເອີໂລງາ?
06	ກິນເຂົ້າແລ້ວບໍ່?	ຍິຈູໆແວງ?
07	ລາກ່ອນ	ຮາມາແຮງ
08	ພົບກັນໃໝ່	ອີແທ່ງຢາງສາໂຍໂກຕີ
09	ບໍ່ເປັນຫຍັງ	ອາຈາໂກແຕ່ງ

ຂໍ້ມູນໂດຍ: ແນວລາວສ້າງຊາດ ແຂວງ ຜົ້ງສາລີ